

Sprawozdanie z działalności Fundacji za rok 2011

1. Informacje ogólne o Instytucie Globalnej Odpowiedzialności

Nazwa fundacji: Instytut Globalnej Odpowiedzialności

Forma prawna: Fundacja

Siedziba i adres: ul. Bachmacka 1/11, 02-647 Warszawa

E-mail: igo@igo.org.pl

Adres strony internetowej: www.igo.org.pl

Numer KRS: 0000286904

Data rejestracji w KRS: 23.08.2007

Regon: 141269253

NIP: 5213475876

Konto bankowe:

ING Bank Śląski S.A.

Rachunki podstawowe:

34 1050 1054 1000 0023 2720 5577 pln

81 1050 1054 1000 0023 5200 9571 pln

26 1050 1054 1000 0090 7448 5757 pln

69 1050 1012 1000 0023 5573 1080 euro

Rachunki oszczędnościowe:

56 1050 1054 1000 0023 2720 6054 pln

85 1050 1054 1000 0023 5243 1643 pln

Volkswagen Bank

35 2130 0004 2001 0570 0240 0001pln

Fundatorzy: Marek Marczyński, Marcin Wojtalik
Władze fundacji w okresie sprawozdawczym:

Rada Fundacji: Monika Hawkes, Maciej Muskat

Zarząd Fundacji:

· Gabriela Lipska-Badoti, ul. Markowska 6/132, 03-742 Warszawa

· Katarzyna Staszewska, ul. Zawilcowa 1, 65-012 Zielona Góra

· Marcin Wojtalik, zam. ul. Bachmacka 1/11, 02-647 Warszawa

Cele statutowe:

1. Promocja wiedzy na temat globalnego rozwoju, międzynarodowej pomocy rozwojowej i humanitarnej, praw człowieka oraz demokracji;
2. Zbliżanie narodów i państw, w szczególności różnorodnych kultur i tradycji oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
3. Wspieranie i upowszechnianie postaw solidarności i współpracy międzynarodowej.

2. Opis działalności statutowej

2.1 Promocja wiedzy na temat globalnego rozwoju, międzynarodowej pomocy rozwojowej i humanitarnej, praw człowieka oraz demokracji

2.1.1. „Zrozum świat. Edukacja globalna na rzecz bardziej sprawiedliwego świata” – trzyletni projekt edukacyjny popularyzujący edukację globalną w systemie edukacji formalnej

W maju IGO rozpoczęło realizację 3-letniego międzynarodowego projektu współfinansowanego przez Komisję Europejską pt. „Zrozum świat” we współpracy z organizacjami z Wielkiej Brytanii, Czech i Ghany. W ramach projektu planowane jest opracowanie materiałów do nauczania edukacji globalnej w szkołach podstawowych i rozpowszechnienie ich w sektorze oświatowym. Publikacje te powstaną we współpracy z doświadczonymi praktykami edukacji globalnej z Wielkiej Brytanii oraz organizacją partnerską z Ghany – w ten sposób zapewniona będzie zarówno wysoka jakość materiałów jak i uwzględniona perspektywa krajów globalnego Południa (tzw. krajów rozwijających się). Częścią publikacji będzie metoda pozwalająca zbadać skuteczność i oddziaływanie na młodzież prowadzonych zajęć z edukacji globalnej. Zespół edukacyjny IGO opracował polską wersję publikacji dot. ww metody (w tym program warsztatów). W oparciu o nią przeprowadził 8 warsztatów dla uczniów i uczennic z 4 szkół podstawowych w celu zbadania ich poziomu wiedzy nt. krajów globalnego Południa. Wnioski zebrane podczas warsztatów posłużą w przygotowaniu kompleksowej publikacji dla szkół podstawowych do nauczania edukacji globalnej pod koniec 2012 r.

W 2011 r. odbyły się także dwa spotkania organizacji partnerskich - w maju w Polsce oraz we wrześniu w Anglii, na spotkaniach przedstawiciele i przedstawicielki organizacji omówili plan działania, dzielenia się wiedzą i umiejętnościami oraz opracowania wspólnej publikacji.

2.1.2. „Upowszechnienie innowacyjnej metody ewaluacji wpływu edukacji globalnej na postawy prospołeczne” projekt w ramach programu „Szkoła z pasją”

W ramach projektu współfinansowanego przez ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN), realizowanego w okresie od października do grudnia IGO opracowało materiały do nauczania edukacji globalnej, w tym: 2 prezentacje, 3 zestawy zdjęć (w tym jeden z programem warsztatu) oraz 4 scenariusze zajęć dla szkół podstawowych. Materiały te dostępne są nieodpłatnie na stronie IGO: <http://www.silnepoludnie.pl> w zakładce „Materiały dla szkół”.

W grudniu IGO, we współpracy z 4 organizacjami pozarządowymi zajmującymi się edukacją globalną, zorganizowało konferencję w siedzibie Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES), na której organizacje przedstawiły swoją ofertę edukacyjną dla nauczycieli i nauczycielek z Warszawy. Relacja z konferencji jest dostępna na stronie IGO: <http://www.igo.org.pl/aktualnosci/edukacja-rozwojowa/218>

2.1.3. Udział w pracach grupy roboczej ds. edukacji globalnej przy Grupie Zagranica

Przedstawiciele i przedstawicielki IGO brali aktywny udział w pracach grupy roboczej ds edukacji globalnej przy Grupie Zagranica, organizacji parasolowej zrzeszającej polskie organizacje pozarządowe zajmujące się współpracą rozwojową i edukacją globalną. Przedstawiciele IGO brali udział w regularnych spotkaniach grupy, uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz innych instytucji i organizacji zaangażowanych w międzysektorowy proces dot. rozwoju edukacji globalnej w Polsce.

IGO zainicjowało także proces dalszej pracy nad podniesieniem jakości edukacji globalnej w Polsce. W ramach niego koordynowało prace Grupy Roboczej dotyczące przygotowania partnerskiego przeglądu materiałów i działań z zakresu edukacji globalnej. Przegląd rozpocznie się w marcu 2012 r. Więcej informacji o przeglądzie można znaleźć na stronie Grupy Zagranica: <http://zagranica.org.pl/Aktualnosci/global-education-peerreview.html>

2.1.4 „Potrzebujemy naszej ziemi!” - projekt edukacyjny poświęcony zjawisku zawłaszczania ziemi

Od maja do grudnia 2011 roku IGO zrealizowało projekt „Potrzebujemy naszej ziemi! - stworzenie i upowszechnienie narzędzi edukacyjnych dla nauczycieli, wykładowców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w Polsce na temat wpływu dostępu do ziemi na suwerenność żywnościową i możliwości rozwoju w krajach Południa” współfinansowany w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r..

Projekt, skierowany do osób zajmujących się edukacją rozwojową, był odpowiedzią na potrzebę podniesienia jakości jej prowadzenia, szczególnie w systemie edukacji formalnej. Był także próbą zwrócenia uwagi polskich podmiotów zaangażowanych w edukację rozwojową na zjawisko zawłaszczania ziemi, które jest obecnie szeroko dyskutowane na świecie.

Jednym z założeń projektu było, że edukacja rozwojowa powinna w zdecydowanie większym stopniu uwzględniać perspektywę Południa i opierać się na materiałach źródłowych. Odpowiedzią na to była wydana w 3000 egzemplarzy publikacja „Kierunek Południe. Gdzie szukać źródeł?” przedstawiająca sylwetki organizacji i autorów z krajów Południa oraz piszących o tych krajach.

Kolejnymi publikacjami wydanymi w ramach projektu były „Świat na sprzedaż. Zestaw scenariuszy dla gimnazjum na temat zawłaszczania ziemi w krajach globalnego Południa.” (1000 egz.) oraz „Projekty edukacyjne z edukacji globalnej. Praktyczny przewodnik” (1000 egz.), składająca się z dwóch części: przewodnika po projekcie oraz z przykładów projektów z edukacji globalnej.

Wszystkie publikacje wydane w ramach projektu zostały rozesłane do organizacji i instytucji zajmujących się edukacją rozwojową oraz działających w ramach systemu edukacji formalnej. Ponadto, poszczególne publikacje były dystrybuowane podczas tematycznych konferencji, czy organizowanych przez IGO warsztatów i wykładu. Wszystkie publikacje można także otrzymać bezpłatnie w wersji elektronicznej, po wypełnieniu formularza internetowego, znajdującego się na stronie igo.org.pl.

W ramach projektu wydano ponadto 4 kolejne publikacje, zorganizowano happening, wykład z gościem z Południa oraz warsztaty. Wszystkie te działania były współfinansowane przez program EuropeAid i projekt „Na swoim” (patrz punkt 2.3.1), gdzie zamieszczono dokładny opis wymienionych działań.

2.1.5 Konferencja nt. wyzwań współpracy rozwojowej w nowych krajach członkowskich UE

Przedstawiciel IGO był jednym z panelistów podczas konferencji pt. „Challenges of development cooperation in New EU Member States - Reflections on the Presidency experiences and the future of development policy”, organizowanej przez Minority Rights Group International, która odbyła się w Budapeszcie w dniach 15-16 września 2011 r. W konferencji uczestniczyli przedstawicielki i przedstawiciele największych krajów donatorów pomocy rozwojowej, w tym z Wielkiej Brytanii, Szwecji, a także innych nowych krajów członkowskich UE. Panelistami w konferencji byli przedstawiciele agencji rozwojowych, organizacji społecznych z Afryki subsaharyjskiej, mediów, organizacji pozarządowych. Przedstawiciel IGO zaprezentował polskie doświadczenia związane z perspektywą praw człowieka w rozwoju (ang. *Human Rights Based Approach, HRBA*) w sferze polityki rozwojowej i projektów pomocy rozwojowej.

2.1.6 Warsztat nt. perspektywy praw człowieka w rozwoju w Departamencie Współpracy Rozwojowej MSZ

Przedstawiciel IGO poprowadził sesję szkoleniową poświęconą perspektywie praw człowieka w rozwoju podczas warsztatów 13 grudnia 2011 r. w Departamencie Współpracy Rozwojowej (DWR) Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Podczas sesji przedstawiciel IGO zaprezentował wyniki

dotyczące stanu wyjściowego oraz konsekwencji wdrożenia perspektywy praw człowieka w rozwoju na etapie programowania, planowania, wdrażania oraz monitoringu i ewaluacji projektów polskich organizacji pozarządowych.

2.1.4 Inne spotkania, warsztaty, seminaria i konferencje

W 2011 r. przedstawiciele IGO uczestniczyli również w szeregu innych spotkań poświęconych promocji wiedzy na temat globalnego rozwoju, międzynarodowej pomocy rozwojowej i humanitarnej, praw człowieka oraz demokracji. Wśród spotkań tych były m.in.: seminarium Narodowego Banku Polskiego z udziałem wiceprezes Banku Światowego (styczeń), Konferencja Polskiej Akcji Humanitarnej pt. „Rozwój globalny a nowe państwa członkowskie UE” (maj), spotkanie w polskim Stałym Przedstawicielstwie w Brukseli, prezentacja w CoDev w Brukseli - w ramach delegacji CONCORD (czerwiec), konferencja absolwentów Programu Kirklanda Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (lipiec), Konferencja Koalicji Karat pt. „Practicing the Promises: Post-Busan development agenda from gender perspective Opportunity or challenge for EU NMS?”, Europejskie Dni Rozwoju (grudzień).

2.2 Zbliżanie narodów i państw, w szczególności różnorodnych kultur i tradycji oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami

2.2.1 „Głos na rolnictwo!” – wspieranie rolnictwa rodzinnego w Ugandzie w partnerstwie z lokalnymi organizacjami

W okresie od kwietnia do grudnia 2011 r. w partnerstwie z ugandyjskimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego: Southern and Eastern African Trade Information and Negotiations Institute (SEATINI Uganda) oraz Volunteer Efforts for Development Concern (VEDCO), IGO zrealizowało projekt „Głos na rolnictwo! Redukcja ubóstwa w Ugandzie poprzez informację i zaangażowanie na rzecz zrównoważonej polityki rolnej”. Projekt był kontynuacją współpracy IGO z lokalnymi partnerami ugandyjskimi i stanowił rezultat wolontariackiego pobytu przedstawicielki IGO w SEATINI w ramach programu „Wolontariat Polska Pomoc 2010”.

Zgodnie z nadrzędnym celem projektu, działania IGO były nakierowane na zwiększenie suwerenności żywnościowej i redukcję ubóstwa w Ugandzie poprzez wzmacnianie potencjału rolniczych społeczności lokalnych i innych kluczowych aktorów, tak aby mogli skutecznie dochodzić swoich praw oraz wpływać na decyzje dot. produkcji rolnej, wartości dodanej i krajowych rynków zbytu dla swoich towarów. Projekt angażował więc reprezentacje najważniejszych aktorów ugandyjskiej polityki rolnej: społeczności rolnicze, organizacje społeczeństwa obywatelskiego (CSOs), media, politycznych decydentów i decydentki, by animować debatę o ważnych tematach dla ugandyjskiego rolnictwa.

Główne działania projektowe były realizowane w sześciu dystryktach Regionu Centralnego Ugandy – Buikwe, Luweero, Mukono, Nakaseke, Nakasongola i Wakiso oraz w Kampali. Dzięki wykorzystaniu mediów w projekcie, część działań miała znacznie szerszy zasięg, obejmując cały Region Centralny.

Ważną częścią projektu stanowił prowadzony w języku luganda, dominującym w Regionie Centralnym Ugandy, cykl dwudziestu czterech godzinnych audycji radiowych „Eddobozi ly'Oulimi” (Głos rolnika/czki) transmitowanych w stacji CBS FM, który stworzył przestrzeń do podnoszenia kompetencji rolników oraz rolniczek i włączenia ich do debaty o zrównoważonej polityce rolnej. Informacja zwrotna od słuchaczy i słuchaczek była wykorzystywana do planowania kolejnych audycji. Dzięki temu słuchacze i słuchaczki mogli kierować programem zgodnie z ich obszarami zainteresowania. Program zapewnił również forum dla społeczności rolniczych do komunikacji z praktykami i ekspertami specjalizującymi się w danej dziedzinie. W programach poruszano m.in. tematy: wartości dodanej do produkcji rolnej, nasiennictwa (bezpieczeństwo nasion, GMO itp.) naturalnych nawozów, możliwości znalezienia rynku zbytu dla swojej produkcji, prowadzenia bilansów swojej działalności.

Dodatковым kanałem komunikacyjnym kierowanym do pozostałych grup docelowych projektu (media, CSOs, decydenci polityczni) był co dwumiesięczny biuletyn elektroniczny „Voice of Africulture”, zawierający aktualne informacji o projekcie i jego tematyce. W czasie realizacji projektu powstały trzy wydania biuletynu.

Celem dwóch wizyt studyjnych w społecznościach rolniczych było podniesienie kompetencji przedstawicieli i przedstawicielek mediów ugandyjskich do poruszania tematyki polityki rolnej.

Aby umożliwić aktywne uczestnictwo grupom zainteresowanym w dialogu o polityce rolnej Ugandy, projekt wspierał działania i potencjał społeczności rolniczych i organizacji pozarządowych. Wsparcie to obejmowało:

- a) trzy szkolenia dla łącznie 83 animatorów/ek i liderów/ek społeczności rolniczych z sześciu ww. dystryktów Centralnego Regionu Ugandy;
- b) wsparcie uczestnictwa rolników i rolniczek w ważnych spotkaniach dot. polityki rolnej – w czerwcu podczas debaty publicznej o kształcie budżetu krajowego organizowanej przez Civil Society Budget Advocacy Group, w tym alokacji na sektor rolniczy (6 osób), w październiku podczas obchodów Światowego Dnia Żywności w Arua (2 osoby), w grudniu podczas spotkania dot. strategii Food Right Alliance sieci organizacji pozarządowych zajmujących się tematami rolniczymi i żywnościowymi (15 osób);
- c) wydanie mini-podręcznika nt. praw społeczno-ekonomicznych skierowanego do społeczności rolniczych pt. “Understanding the right to food as a socio-economic right”;
- d) wsparcie dla najważniejszej koalicji ok. 50 ugandyjskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego (CSOs) działających w na rzecz realizacji prawa do żywności – Food Right Alliance poprzez organizację grudniowego spotkania strategicznego koalicji, wyznaczającego plany i główne obszary zainteresowania na najbliższy rok.

Powstała także publikacja podsumowująca projekt, omawiająca jego osiągnięcia i wyzwania, dobre praktyki i rekomendacje na przyszłość dot. zrównoważonej polityki rolnej.

Koordynatorka projektu z IGO dwukrotnie odwiedziła SEATINI-Uganda, uczestnicząc w części działań realizowanych w ramach projektu oraz w wydarzeniach organizowanych lub współorganizowanych przez organizację partnerską np. konferencji sieci ugandyjskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego „CSOs Fair” regionalnym seminarium CSOs dot. unii monetarnej Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej.

Część działań projektu „Głos na rolnictwo!” została zrealizowana w Polsce w ramach Komponentu Edukacji Rozwojowej:

- a) w ramach strony internetowej www.silnepoludnie.pl rozwinięto dział „Żywność jest prawem”;
- b) opracowano 4 scenariusze zajęć lekcyjnych dla liceów i szkół podstawowych;
- c) w związku z obchodami Światowego Dnia Żywności w weekend 15 i 16 października zorganizowano dwudniowe warsztaty nt. suwerenności żywnościowej dla osób działających lub zainteresowanych działalnością w mediach pt. „Media dla zrozumienia świata”;
- d) na początku grudnia zorganizowano tygodniową wizytę przedstawicielki SEATINI-Uganda, pani Susan Nakacwa, w Warszawie, podczas której odbyły się m.in. dwa wykłady na warszawskich uczelniach wyższych, spotkanie z reprezentacją DWR MSZ dot. programowania polskiej współpracy rozwojowej oraz otwarte spotkanie dot. realizacji prawa do żywności z wykorzystaniem mediów. Susan Nakacwa wzięła też udział w konferencji organizowanej przez Polską Zieloną Sieć dot. przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej oraz audycji „Rozmowy o Pomaganiu” w Radiu TOK FM.

Projekt był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. W listopadzie projekt był wizytowany przez panią Dagmarę Bobak z MSZ.

2.2.2. „Strategie pomocy” - strategiczne dokumenty polskiej pomocy rozwojowej

W 2011 r. IGO kontynuował projekt finansowany przez Fundację im. Stefana Batorego poświęcony opracowaniu propozycji strategii dotyczących polskiej pomocy dla krajów globalnego Południa.

Projekt zatytułowany „Opracowanie projektów czterech dokumentów strategicznych polskiej pomocy rozwojowej” zakłada stworzenie do września 2012 r. ogólnej strategii polskiej pomocy rozwojowej, dwóch krajowych strategii pomocy rozwojowej i założeń systemu ewaluacji.

Przez cały 2011 r. trwały prace poświęcone ogólnej strategii polskiej pomocy rozwojowej. W styczniu odbyło się w siedzibie Instytut Spraw Publicznych (ISP) spotkanie organizacji pozarządowych, podczas którego przedstawiciel IGO zaprezentował założenia projektu. W lutym odbyło się spotkanie podsekretarza stanu w MSZ z partnerami społecznymi, podczas którego został zainicjowany proces konsultacji: minister nakreślił główne kierunki pracy, uwarunkowania i terminy, zaproponował stworzenie grup roboczych oraz podkreślił znaczenie Grupy Zagranica i projektu IGO w procesie konsultacji.

Od lutego do czerwca 2011 r. trwała praca w grupach roboczych. Przedstawiciel IGO uczestniczył i współprowadził spotkanie inicjujące pracę grupy ds. ogólnej misji i wizji polskiej współpracy rozwojowej, w której uczestniczyli przedstawiciele MSZ i innych ministerstw, organizacji pozarządowych oraz środowisk akademickich. Efektem pracy grupy był dokument przedstawiający główne cele, motywacje i założenia polskiej współpracy rozwojowej.

Praca grup roboczych podzielona została według tematów i obszarów geograficznych, a ogólna koordynacja i wymiana informacji pomiędzy organizacjami odbywała się przy wykorzystaniu listy mailowej. Przedstawiciele IGO uczestniczyli w większości spotkań grup roboczych. W spotkaniach i dyskusjach mailowych uczestniczyli przedstawiciele kilkudziesięciu polskich organizacji pozarządowych, głównie z Grupy Zagranica. Efektem pracy każdej z grup roboczych było sformułowanie dokumentów, które miały być wkładem do Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej. Dokumenty te dotyczyły: Afryki, demokratyzacji, edukacji rozwojowej (edukacji globalnej), kobiet i równości płci, pomocy humanitarnej i spójności polityk na rzecz rozwoju (ang. *Policy Coherence for Development, PCD*), Odbyły się również spotkania nt. krajów Partnerstwa Wschodniego oraz perspektywy praw człowieka w rozwoju (HRBA). Ostatnie dokumenty zostały przekazane do MSZ na początku lipca 2011 r.

Działalność IGO polegała zarówno na pracy organizacyjnej jak i wkładzie merytorycznym. IGO zaangażowało się szczególnie w prace grupy roboczej ds. Afryki Subsaharyjskiej i wspólnie z 15 innymi organizacjami doprowadziło do porozumienia w sprawie głównych celów i spodziewanych rezultatów polskiej pomocy w krajach Afryki Wschodniej oraz głównych wyzwań stojących przed administracją rządową i organizacjami pozarządowymi w najbliższych latach.

Przez cały 2011 r. przedstawiciele IGO pozostawali w ścisłym kontakcie w sprawie programu z innymi organizacjami pozarządowymi. Odbyło się też kilkanaście spotkań roboczych z przedstawicielami MSZ.

Jesienią IGO aktywnie uczestniczyło w dwóch warsztatach zorganizowanych przez MSZ w ramach pracy nad ogólną strategią polskiej pomocy. W październiku przedstawiciele IGO uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez Steve'a Bullocka z DFID z Wielkiej Brytanii, a w listopadzie w warsztatach prowadzonych przez Jean-Louisa Chomela z Komisji Europejskiej. Obydwa warsztaty poświęcone były programowaniu polskiej pomocy i lepszemu sformułowaniu jej celów i spodziewanych rezultatów.

W 2011 r. IGO zainicjowało również pracę nad strategiami krajowymi (krajowymi programami pomocy rozwojowej), a także zaczęło zbierać informacje potrzebne do stworzenia założeń systemu ewaluacji polskiej pomocy rozwojowej.

2.2.3 Uczestnictwo w debacie o skuteczności pomocy i współpracy rozwojowej

Przez cały 2011 rok IGO intensywnie uczestniczyło w debacie o skuteczności współpracy rozwojowej. Było to szczególnie ważne ze względu na fakt, że międzynarodowa konferencja w tej sprawie, IV Forum Wysokiego Szczebla ws. Skuteczności Pomocy w Pusnie (Busan) w Korei Południowej odbywała się w czasie polskiej prezydencji w UE.

W czerwcu odbyło się w Warszawie seminarium eksperckie zorganizowane wspólnie przez IGO i Eurodad, europejską sieć ws. zadłużenia i rozwoju, której członkiem jest IGO. Zgromadzeni przedstawiciele organizacji pozarządowych i administracji rządowej zapoznali się z kluczowymi zagadnieniami dotyczącymi skuteczności pomocy, zaprezentowanymi przez ekspertów Eurodad, Engineers Against Poverty, Publish What You Fund i koalicji organizacji z Ameryki Łacińskiej Asociación Latinoamericana de Organizaciones de Promoción al Desarrollo (ALOP).

W lipcu przedstawiciel IGO uczestniczył w obradach Working Party on Aid Effectiveness (WP-EFF) działającego ramach OECD oraz w seminarium organizacji pozarządowych w Paryżu. Wynikiem tego spotkania było porozumienie dotyczących kluczowych kwestii związanych ze skutecznością pomocy.

Na przełomie listopada i grudnia przedstawiciel IGO uczestniczył jako delegat BetterAid, światowej platformy organizacji pozarządowych, w IV Forum Wysokiego Szczebla ws. Skuteczności Pomocy (HLF4). Światowe forum organizacji społeczeństwa obywatelskiego (Busan Global Civil Society Forum), które odbyło się tuż przed HLF4, było okazją do wymiany informacji o postępach i wyzwaniach dotyczących współpracy rozwojowej.

W dniach 29.11-1.12.2011 odbyło się w Pusanie w Korei Południowej IV Forum Wysokiego Szczebla ws. Skuteczności Pomocy. W konferencji tej uczestniczyło ponad 2.500 przedstawicieli rządów, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego, w tym głowy państw, szefowie rządów i ministrowie. Dokument końcowy HLF4 miał wyznaczyć nową drogę dla rządów, aby poprawiły skuteczność współpracy rozwojowej.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego skupione w światowej platformie BetterAid od ponad roku ustalały wspólne stanowisko i wydawały kolejne apele do rządów o jak najbardziej energiczne działania, aby pomoc rozwojowa była naprawdę skuteczna.

Stanowisko organizacji pozarządowych zaprezentowało szereg postulatów na temat: wywiązania się przez rządy ze zobowiązań podjętych na poprzednich forach wysokiego szczebla w Paryżu i Akrze i przyśpieszenie działań w kwestii przejrzystości, wiązania pomocy, rozliczalności (ang. *accountability*) i ograniczenia uzależniania pomocy od warunków narzucanych przez kraje bogate. Organizacje apelowały o wdrożenie perspektywy praw człowieka w rozwoju (HRBA), opierającej się na upodmiotowieniu ludzi najuboższych, ludności rdzennej i innych grup zmarginalizowanych i wykluczonych. Rządy powinny także wdrożyć zasadę demokratycznej własności, godnych warunków pracy, równości płci i upodmiotowienia kobiet.

Wzięła udział również polska delegacja pod przewodnictwem podsekretarza stanu w MSZ. Wśród delegatów znajdowało się kilku przedstawicieli polskich organizacji pozarządowych, w tym przedstawiciel Instytutu Globalnej Odpowiedzialności. W trakcie HLF4 polskie organizacje zaapelowały do polskiego rządu o przystąpienie do Międzynarodowej Inicjatywy ws. Przejrzystości Pomocy (ang. *International Aid Transparency Initiative, IATI*). Apel ten przyczynił się do zainaugurowania prac na ten temat w administracji rządowej.

2.3 Wspieranie i upowszechnianie postaw solidarności i współpracy międzynarodowej

2.3.1 „Na swoim!” - trzyletnia kampania przeciwko zawłaszczaniu ziemi

W kwietniu 2011 r. IGO rozpoczęło realizację trzyletniego projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu EuropeAid. „Na swoim!” to trzyletnia kampania skierowana do

polskiego społeczeństwa, której celem jest wspieranie suwerenności żywnościowej i dostępu do ziemi ludności lokalnych w krajach globalnego Południa, jako skutecznej strategii walki z ubóstwem i głodem na świecie.

IGO wspiera działania organizacji i sieci z Południa przeciwstawiających się zawłaszczaniu ziemi. Jednocześnie będzie dążyć do tego, by polskie i europejskie społeczeństwa dowiedziały się więcej na temat tego zjawiska, oraz by potrafiły się mu przeciwstawić.

Działania prowadzone w ramach projektu skierowane są do ogółu opinii publicznej, decydentów, dziennikarzy, organizacji pozarządowych, studentów i wykładowców.

15.10.2011 roku, w ramach projektu „Na swoim” zorganizowany został w Warszawie happening „Od jutra zamknięte”, którego celem było zwrócenie uwagi polskiego społeczeństwa na zjawisko zawłaszczania ziemi i wiążące się z nim łamanie praw człowieka. Uczestnicy happeningu mieli okazję nie tylko zapoznać się z konkretnymi przykładami zawłaszczania ziemi w wybranych krajach, np. Mozambiku i Kolumbii, ale także poznać inicjatywy na rzecz prawa do żywności i wyrazić swoje poparcie dla respektowania prawa do wolności od głodu. W happeningu wzięło udział 30 osób. Podczas jego trwania rozdano ponad 500 ulotek, a około 900 zostało wcześniej rozniesione po okolicznych kawiarniach, uczelniach, czytelnich itp. Happening był wydarzeniem towarzyszącym odbywającemu się w dniach 14-15 października 2011 Festiwalowi ŚWIAT NA TALERZU organizowanemu w Warszawie przez Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

Przy współpracy z Kołem Naukowym Międzynarodowej Współpracy Rozwojowej Collegium Civitas, IGO zorganizowało wykład zatytułowany „Odzyskać El Dorado. Walka o prawa człowieka w zakresie zagranicznych inwestycji i przymusowych przesiedleń ludności wiejskiej w Kolumbii”. Dzięki współpracy z europejskimi partnerami IGO udało się zaprosić na wykład wyjątkowego gościa – o. Jesusa Alberto Franco Giraldo, kolumbijskiego misjonarza redemptorystę, założyciela i obecnego dyrektora organizacji Międzykościelna Komisja Sprawiedliwości i Pokoju. Ojciec jest obrońcą praw człowieka i wspiera procesy społecznego oporu bez użycia przemocy, broniąc praw społeczności wiejskich, które stały się ofiarami przymusowego odbierania ziemi. Odbiór wykładu był bardzo pozytywny, a spotkanie, ze względu na żywą dyskusję po wykładzie, trwało o ponad godzinę dłużej niż zakładano. W celu zwiększenia dostępności wykładu, został on nagrany na video i zostanie udostępniony do obejrzenia on-line na stronie igo.org.pl.

W dniach 25-26.11.2011 r. IGO zorganizowało dwudniowe warsztaty. Były one pierwszymi w Polsce warsztatami w całości poświęconymi kwestii dostępu do zasobów naturalnych (w tym ziemi i wody) jako kluczowego dla zagwarantowania prawa człowieka do żywności, a także światowego fenomenu wielkich inwestycji w grunty, nazywanego przez ruchy społeczne zawłaszczaniem ziemi. Zajęcia poprowadzili eksperci z europejskich organizacji pozarządowych, z którymi IGO współpracuje. Są to badacze, którzy zajmują się zjawiskiem zawłaszczania ziemi od wielu lat: dr Jennifer Franco oraz Roman Herre. W warsztatach uczestniczyły 24 osoby. Wśród nich byli wykładowcy, studenci oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

W ramach projektu opracowano także zestaw 4 publikacji:

- „Ręce precz od ziemi” - ulotka tłumacząca zjawisko zawłaszczania ziemi (2000 egz.),
- „Zawłaszczanie ziemi. Przegląd typów i studia przypadków” - usystematyzowanie wiedzy na temat zawłaszczania ziemi i przedstawienie jego typologii wraz z obrazującymi poszczególne typy przypadkami. (400 egz.),
- „Dynamika zawłaszczania ziemi w Azji południowo-wschodniej” - charakterystyka zjawiska w wybranym regionie Azji (200 egz.),
- „Unia Europejska a globalne zawłaszczanie ziemi” - broszura wyjaśniająca zależności między europejskimi politykami, a globalnym zjawiskiem zawłaszczania ziemi. (2000 egz.)

Wszystkie publikacje wydane w ramach projektu zostały rozesłane do organizacji i instytucji zajmujących się zagadnieniami pomocy rozwojowej. Ponadto, poszczególne publikacje były dystrybuowane podczas tematycznych konferencji, czy organizowanych przez IGO warsztatów i

wykładu. Wszystkie publikacje można także otrzymać bezpłatnie w wersji elektronicznej, po wypełnieniu formularza internetowego, znajdującego się na stronie igo.org.pl.

W trakcie pierwszego roku realizacji projektu odbyły się także dwa spotkania koordynacyjne europejskich partnerów w projekcie i jedno spotkanie międzynarodowe z partnerami z Południa. Pierwsze spotkanie koordynacyjne odbyło się w maju, w Kolonii w Niemczech, i dotyczyło planowania przyszłych działań oraz omówieniu koncepcji i strategii projektu. Kolejne spotkanie, które miało miejsce we wrześniu w Wiedniu, w Austrii, miało na celu uszczegółowienie uzgodnień między partnerami, omówienie postępów i planów w realizacji działań w pierwszym roku projektu, oraz uwzględnienie uwag i omówienie dokumentu ramowego projektu. Ponadto, w ramach odbywającej się w Mali międzynarodowej konferencji „Stop Land Grabbing” w dniach 17-20 listopada, zorganizowanej przez CNOP Mali i sieć La Via Campesina, odbyło się pierwsze międzynarodowe spotkanie z przedstawicielami partnerów z Południa – Justicia y Paz, UNAC, Focus on the Global South i CNOP. Służyło ono poznaniu się, wymianie doświadczeń, a także omówieniu celów i priorytetów projektu.

2.3.2 „Zanim Zjesz” – trzyletnia kampania na rzecz promocji zrównoważonego rolnictwa

„Zanim zjesz” to trzyletnia kampania promująca zrównoważone rolnictwo jako narzędzie do walki z głodem na świecie oraz dające pewność, że konsumowana żywność została wyprodukowana w sposób możliwie najlepszy dla środowiska naturalnego oraz naszego zdrowia.

Od maja 2011 r. IGO rozpoczęło przygotowania do kampanii internetowej skierowanej do młodych ludzi, której celem będzie wspieranie odpowiedzialnej konsumpcji oraz rozwiązań, umożliwiających krajom globalnego Południa osiągnięcie suwerenności żywnościowej (samodzielne definiowanie swojej polityki rolnej i żywnościowej, tak by zaspokoić potrzeby mieszkańców w sposób zrównoważony – nie szkodząc środowisku ani innym).

Przewidziana jest współpraca z przedstawicielami mediów tradycyjnych (lokalnych i ogólnopolskich), młodymi dziennikarzami i aktywistami internetowymi, środowiskiem akademickim (zwłaszcza kierunkami dziennikarskimi, społecznymi i rolniczymi), producentami i dystrybutorami żywności oraz parlamentarzystami i europarlamentarzystami.

Do grudnia 2011 roku IGO przeprowadziło w ramach projektu :

- dwudniowe warsztaty – „Media dla zrozumienia świata”, których celem było kształtowanie kompetencji (wiedzy i umiejętności) osób zainteresowanych działalnością popularyzatorską w mediach na temat suwerenności żywnościowej. Warsztaty odbyły się w Warszawie w dniach 15-16 października 2011 r.;
- dwa wykłady na uczelniach wyższych – Uniwersytecie Warszawskim (UW) i w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej (SWPS) przeprowadzone przez p. Susan Nakacwa z SEATINI Uganda, organizacji partnerskiej IGO, poświęcone wspieraniu zrównoważonego rolnictwa w Ugandzie i jego znaczeniu w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego w tym kraju;
- spotkanie z przedstawicielkami Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ na temat wagi rolnictwa w zrównoważonym rozwoju krajów globalnego Południa;
- spotkanie otwarte w warszawskim klubie Powiększenie poświęcone realizacji prawa do żywności z użyciem mediów (na podstawie doświadczeń SEATINI z programem radiowym dla rolników i rolniczek ugandyjskich);
- nagranie rozmowy z p. Susan Nakacwa do audycji „Rozmowy o pomaganiu” w Radio TOK FM.

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach programu EuropeAid.

2.3.3 Cykl spotkań dla mieszkańców Warszawy w Urzędzie Dzielnicy Śródmieście

W III kwartale 2011 roku IGO zorganizowało cykl kameralnych spotkań, których celem było promowanie społecznego zaangażowania mieszkańców Warszawy, mieszkańców dzielnicy

Śródmieście, w działania organizacji pozarządowych, w szczególności w organizacjach międzynarodowej współpracy rozwojowej. Spotkania były otwarte i odbyły się w Urzędzie Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy oraz w sali szkoleniowej Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”.

Spotkania dotyczyły takich tematów jak:

- przyczyny klęski żywnościowej i kryzysu humanitarnego w Afryce Wschodniej i możliwości długofalowego wspierania społeczności dotkniętych kryzysem,
- działania społeczności dzielnicy Śródmieście i stołecznych społeczności lokalnych na rzecz krajów globalnego Południa,
- zawłaszczanie ziemi (ang. land grabbing) i akcje lokalne podnoszące świadomość na ten temat,
- działania polskich organizacji pozarządowych w dziedzinie pomocy rozwojowej – przykład działalności IGO w Ugandzie,
- możliwości indywidualnego zaangażowania w organizacjach pozarządowych w dziedzinie solidarności międzynarodowej.

2.3.4 Nawiązywanie kontaktów z przedstawicielami i przedstawicielkami mediów

W 2011 roku IGO starało się bliżej współpracować z polskimi mediami celem zwiększenia ilości materiałów dotyczących odpowiedzialności globalnej i zapewnienia ich wysokiej jakości, w tym między innymi zgodności z *Kodeksem postępowania ws. obrazów i wiadomości dotyczących krajów globalnego Południa*, którego IGO jest sygnatariuszem.

Przedstawiciele IGO wypowiadali się m.in. w następujących mediach:

- Gazeta Wyborcza/ISP o polskiej prezydencji: [Sopot: rozwój na świecie i nowe pomysły](#), Elżbieta Kaca, 15.07.2011
- Gazeta Wyborcza: [Pomagać innym krajom, ale z głową](#), Adam Leszczyński, 20.07.2011
- Radio Tok FM: [Światopogląd. Przegląd wydarzeń tygodnia](#), red. Agnieszka Lichnerowicz, 30.07.2011 godz.11:00
- Gazeta.pl: [Fotografie głodu](#), wypowiedź nt. drastycznych zdjęć głodu w Somalii, 31.08.2011
- Wypowiedź w programie „Polska 24” w TVP Polonia 16.08.2011 nt. klęski głodu w rogu Afryki (<http://www.tvp.pl/polonia/polska-24/wideo/opinie-wydanie-z-16082011/5111032>)
- Briefing dla mediów zorganizowany przez Minority Rights Group International w związku z organizacją w Polsce European Development Days (prezentacja projektu Głos na Rolnictwo jako przykładu HRBA w praktyce) 13.12.2011

2.3.5 Apel do premiera ws. podatku od transakcji finansowych

We wrześniu trzy organizacje - Oxfam International, Polska Akcja Humanitarna (PAH) i IGO - wystosowały do premiera RP apel w sprawie podatku od transakcji finansowych (ang. *Financial Transaction Tax, FTT*). Apel ten wpisujący się działania związane z polską prezydencją w Unii Europejskiej i działaniami tych organizacji na rzecz mobilizacji niezbędnych środków przez rządy UE na pomoc rozwojową. W 2011 roku Polska przekazywała na ten cel mniej niż połowę kwoty, którą w 2005 roku zadeklarowała na forum międzynarodowej. Podatek od transakcji finansowych byłby innowacyjnym mechanizmem finansowania ważnych celów społecznych takich jak współpraca rozwojowa.

2.3.6 Apel do ministra ws. pomocy rozwojowej

W sierpniu 15 polskich organizacji działających na rzecz Afryki wystosowało apel do ministra ds. współpracy rozwojowej (podsekretarz stanu w MSZ) o znaczne zwiększenie środków na pomoc dla tego kontynentu. Szczególnie w czasie kryzysu w Afryce Wschodniej i innych palących potrzeb, Polska powinna wywiązać się ze zobowiązań międzynarodowych dotyczących wysokości pomocy rozwojowej.

Apel podpisały następujące organizacje: Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa, Fundacja „Afryka Inaczej”, Fundacja dla Somalii, Fundacja Edukacji Międzykulturowej, Fundacja Ekonomiczna Polska-Afryka Wschodnia, Fundacja Golden Tulip, Fundacja Simba Friends, Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Pallotyńska Fundacja Misyjna Salvatti.pl, Polska Akcja Humanitarna, Polska Zielona Sieć - Akcja dla Globalnego Południa, Polskie Centrum Studiów Afrykanistycznych, Salezjański Wolontariat Misyjny „Młodzi Światu”, Stowarzyszenie „Edukacja dla Pokoju”, Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackie „SOLIDARNI”.

W odpowiedzi na apel minister zapewnił, że MSZ stale zabiega o fundusze na pomoc rozwojową i podejmuje rozmowy w tej sprawie z Ministerstwem Finansów. Zapewnił także, że postulaty organizacji pozarządowych zostaną uwzględnione w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej.

.1 Opis działalności gospodarczej

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności zgodnie z postanowieniami statutu nie prowadzi działalności gospodarczej.

.2 Odpisy uchwał zarządu fundacji

Zarząd Fundacji Instytut Globalnej Odpowiedzialności nie podjął w 2011 roku uchwał poza Uchwałą zatwierdzającą Sprawozdanie Merytoryczne z działalności Fundacji za rok 2010.

.3 Informacja o wysokości uzyskanych przychodów

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w roku 2011 uzyskała następujące przychody:

a) przychody z odpłatnej działalności	0,00 zł
b) darowizny	8 815,00 zł
c) przychody finansowe	10 802,71 zł
d) dotacje	598 950,74 zł

.4 Informacja o poniesionych kosztach

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w roku 2011 poniosła następujące koszty:

a) realizacja celów statutowych	540 269,75 zł
b) koszty administracyjne	3 022,71 zł

.5 Inne dane

a) liczba osób zatrudnionych w fundacji:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku zatrudniała 3 pracowniczkę na umowy o pracę w niepełnym wymiarze etatów oraz średnio-miesięcznie 5 osób na umowy cywilno – prawne.

b) wydatki na wynagrodzenia i inne świadczenia dla pracowników:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku poniosła wydatki na wynagrodzenia z tytułu umów o pracę w wysokości 83 749 zł. Nie były wypłacane nagrody, premie i inne świadczenia dla pracowników.

c) wydatki na wynagrodzenia i inne świadczenia dla członków zarządu i innych organów fundacji:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie poniosła wydatków na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia dla członków zarządu i innych organów Fundacji z racji pełnionych w nich funkcji.

d) udzielone pożyczki pieniężne:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie udzielała pożyczek pieniężnych.

e) kwoty ulokowane na rachunkach bankowych:

W okresie sprawozdawczym na rachunkach bankowych w ING Bank Śląski oraz Volkswagen Bank zostało ulokowanych środków pieniężnych 151 161,10 zł.

f) wartość nabytych obligacji, udziałów, akcji:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności nie nabyła w 2011 roku obligacji, udziałów lub akcji innych spółek prawa handlowego.

g) wartość nabytych nieruchomości:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie nabyła nieruchomości.

h) wartość nabytych pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych:

Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie nabyła wartości niematerialnych i Prawnych.

i) wartość aktywów i zobowiązań fundacji:

Aktywa trwałe - Fundacja Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie posiadała aktywów trwałych. Aktywa obrotowe Fundacji wyniosły 180 778,57 zł.

8. Działalność zlecona fundacji przez podmioty państwowe i samorządowe

W 2011 roku Instytut Globalnej Odpowiedzialności zrealizował następujące projekty w ramach działalności zleconej przed podmioty państwowe i samorządowe:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ze środków Programu Polska Pomoc - Edukacja Rozwojowa 2011
Tytuł projektu: Potrzebujemy Naszej Ziemi! stworzenie i upowszechnienie narzędzi edukacyjnych dla nauczycieli, wykładowców i organizacji pozarządowych w Polsce na temat wpływu dostępu do ziemi na suwerenność żywnościową i możliwości rozwoju w krajach Południa.

Nr umowy: 920/2011

Budżet projektu: 135 957 PLN

Projekt realizowany w 2011 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach programu Polska Pomoc - Pomoc Rozwojowa 2011

Tytuł projektu: Głos na rolnictwo! Redukcja ubóstwa w Ugandzie poprzez informację i zaangażowanie na rzecz zrównoważonej polityki rolnej

Nr umowy: 247/2011

Budżet projektu: 243 876 PLN

Projekt realizowany w 2011 r.

Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach programu Szkoła z Pasją

Tytuł projektu: Upowszechnienie innowacyjnej metody ewaluacji wpływu edukacji globalnej na postawy prospołeczne

Nr umowy: MEN/2011/DMOP/1947

Budżet projektu: 43 442,50 PLN

Projekt realizowany w 2011 r.

Ponadto, w 2011 r. Instytut Globalnej Odpowiedzialności kontynuował realizację następującego projektu finansowanego ze środków, które nie pochodzą od podmiotów państwowych i samorządowych:

Fundacja im. Stefana Batorego, program Demokracja w działaniu

Tytuł projektu: Opracowanie projektów czterech dokumentów strategicznych polskiej pomocy rozwojowej

Nr umowy 20396

Dotacja o wartości 100.000 PLN

Projekt jest realizowany w latach 2010-2012.

9. Rozliczenia z tytułu zobowiązań podatkowych

Zgodnie z Ustawą z dnia 15 lutego 1992 o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U.z 2000 nr 54, poz.654 z późniejszymi zmianami) art.17 ust.1 pkt.4 działalność Fundacji jest zwolniona przedmiotowo z podatku dochodowego od osób prawnych.

10. Informacja o przeprowadzonych kontrolach

W Fundacji Instytut Globalnej Odpowiedzialności w 2011 roku nie przeprowadzono żadnych kontroli.

Marcin Wojtalik

Monika Hawkes

Członek Zarządu
Instytut Globalnej Odpowiedzialności

Pełnomocniczka Zarządu
Instytut Globalnej Odpowiedzialności